ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 7, Sayı: 99, Aralık 2019, s. 440-454

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.36969>

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date
10.09.2019

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
29.12.2019

Prof. Dr. Salih GÜNEY

İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Bölümü

Meltem GIDİK

İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Yönetimi
meltemgidik@gmail.com

GİRİŞİMCİ KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN GİRİŞİMCİLİK NİYETİNE ETKİSİ VE DEVLET ÜNİVERSİTESİ İŞLETME BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Öz

Girişimcilik konusu yaratmış olduğu katma değer açısından hem kişiler hem de devletler için önemli bir yere sahiptir. Girişimcilik ülkelerin ekonomik kalkınmalarının temelini oluşturmaktadır. Buna istinaden günden güne gelişen girişimcilik konusu her kesimi etkisi altına almaktadır. Bireylerin sahip olduğu bir takım kişilik özellikleri onların girişimcilik niyetlerini etkilemektedir. Bu çalışmada, yenilikçilik, başarıma ihtiyacı, risk alma, bağımsızlık arzusu, içsel kontrol odağı, belirsizliğe karşı tolerans ve kendine güven alt başlıkları altında incelenen kişilik özelliklerine ilaveten, literatürde incelenen tüm girişimci kişilik özellikleri açıklanmıştır. Araştırma yüz yüze anket şeklinde toplamda 400 kişiye uygulanmıştır. Bunlardan 5 tanesi eksik cevap verdiği için araştırma dışı bırakılmıştır. Analiz sonuçlarına etki eden kişi ayısı toplamda 395'tir.

Anahtar kelimeler: Girişimcilik, Girişimci, Girişimci Kişilik Özellikleri, Girişimcilik Niyeti.

**THE EFFECT OF PERSONALITY CHARACTERISTICS ON
ENTREPRENEURSHIP INTENTION AND A RESEARCH FOR
UNDERGRADUATE STUDENTS OF STATE UNIVERSITY BUSINESS
ADMINISTRATION**

Abstract

Entrepreneurship has an important place for both individuals and governments in terms of the added value it creates. Entrepreneurship is the basis of the economic development of countries. Accordingly, the subject of entrepreneurship that develops day by day affects every segment. Some personality traits of individuals affect their entrepreneurial intentions. In this study, all the entrepreneurial personality traits examined in the literature were explained in addition to personality traits under the headings of innovation, need to succeed, risk taking, desire for independence, internal locus of control, tolerance to uncertainty and self-confidence. The research was applied to a total of 400 people in the form of a face-to-face survey. 5 of them were excluded from the research due to incomplete answers. The total number of people who influence the analysis results is 395.

Keywords: Entrepreneurship, Entrepreneur, Entrepreneur Personality Characteristics, Entrepreneurship Intent.

1 GİRİŞ

Günümüzde literatüre baktığımızda girişimcilik konusuyla ilgili birçok çalışma yapıldığı görülmektedir. Bunlardan bazıları girişimcilik niyetini açıklasa da çok azı girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik niyetine etkisi üzerinde durmuştur. Mademki girişimcilik ekonomik kalkınmanın temel taşlarından birisi, o zaman girişimciyi girişimcilik yapmaya iten girişimci kişilik özellikleri oldukça büyük önem taşımaktadır.

Bu çalışmada literatürdeki girişimci kişilik özellikleri bir araya toplanmış, girişimcilik niyeti taşıyanların farkındalığını arttırmak, sahip oldukları özellikleri geliştirmek ve kendilerinde eksik gördükleri yönleri tamamlamak adına bir yol gösterici olarak hazırlanmıştır.

2 LİTERATÜR

2.1 Girişimcilik

Girişimcilik bireysel anlamda yaşam standartlarını yükselten, toplumsal anlamda refah seviyesini yukarılara çıkartan, içinde yenilikçi ekonomik organizasyonlar bulunduran bir konuma sahiptir. Bu açıdan bakıldığında hem bireylerin yeni iş fırsatları yaratma çabası içerisinde olmasıyla hem de ekonomiye sağladığı katkılar bakımından birçok araştırmacının dikkatini çeken bir konudur.

Girişimcilik, hali hazırda var olan veya yeni kurulan bir organizasyon içinde, şimdiye kadar fark edilmemiş fırsatların yakalanarak yenilik yaratılmasıyla beraber belli bir katma değer yaratma ve girişimcinin sahip olduğu duruma bakılmaksızın bu olanaklardan faydalanmasıdır (Churchill, 1992: 586). Girişimcilik, bağımsızlık, kişisel tatmin ve para elde etmek amacıyla, gerekli olan enerji ve zamanın ayrılarak, tüm risklerin göze alındığı bir katma değer yaratma sürecidir (Hisrich ve Peters, 2002: 9). Girişimcilik kavramı; fırsatların farkında olma ve bunları

yenilik yapabilecek şekilde değerlendirme hususu etrafında şekillenen bir yapıya sahiptir. Girişimcilik içinde yenilik ve yaratıcılık bulunduran bir süreçtir. Bu yüzden risk ve belirsizlikler taşır.

Girişimciliğin öneminin son yıllarda anlaşılmasıyla, sermaye yatırımları girişimler üzerine kaymakta ve bu alanda nicel ve nitel kalite artarak toplumda girişimciliğin daha fazla kabul görmesine, teşvik edilmesine, önündeki engellerin kaldırılmaya çalışılmasına ve özendirilmesine sebep oldu (Özdevecioğlu ve Karaca, 2015: 31).

Ekonomik ve toplumsal açıdan birçok işlevi yerine getiren girişimciler sayesinde sürdürülebilir ekonomik ortam yaratılmakta ve rekabet avantajı elde edilmektedir (Tosunoğlu, 2003: 18). Girişimciliğin işlevlerini aşağıdaki gibi sıralayabiliriz;

Girişimci yenilik ve yaratıcılık yaparak piyasaya can verir, üretmiş olduğu yeni teknolojiler sayesinde maliyetleri düşürdüğünden, toplumun ihtiyaçlarının daha uygun maliyetlerle sağlanmasına olanak tanır. Bunun yanında, girişimci kurmuş olduğu yeni işletmeler sayesinde hem hedeflerini gerçekleştirirken hem de istihdama yapmış olduğu katkılar sayesinde işsizlik oranları düşer ve oluşan yeni pazarlar sayesinde rekabet artar, artan rekabetle beraber daha kaliteli ürünlerin daha ucuza arzı söz konusu olur. Aynı zamanda girişimcilerin elde ettikleri başarılar sayesinde gayri safi milli hasıla büyür, alt yapı gelişir, teknoloji gelişir, işsizliğin azalmasıyla gelir dağılımı dengesi yaratılır ve girişimci kendi adına çalışırken bir taraftan yaratmış olduklarıyla milli servete katkıda bulunur. Tüm bunların yanında, piyasalarda sağlanan güven ile yabancı yatırımcılar ülkeye sermaye akışı başlatır.

2.2 Girişimci

Girişimci kelimesi literatürde ilk kez Cantillon tarafından kullanılmıştır. Cantillon'a göre girişimci, "bir ürünü belirsiz bir fiyattan alarak, kendi belirlediği bir fiyata satan ve aradaki fiyat farkıyla kar ve zarar eden kişi" olarak tanımlamıştır (Işık vd. 2011: 88). Cantillon'un girişimci kavramını geliştiren Knight ise "belirsiz bir ortamda neyi, ne zaman ve ne şekilde üreteceğine karar vererek, sorumluluğu alan ve kar beklentisi olan kişi" olarak tanımlamıştır (Serinkan ve Arat, 2013: 48). Ünlü iktisatçı Schumpeter ise, girişimciyi toplumun değişim ajanı olarak görür ve ona göre girişimci "yeni fikirlerle, yeni işler yaratarak, eski işleri geçersiz kılan, yaratıcı yıkım sürecini başlatarak ekonomik canlılık yaratan kişi" olarak tanımlamıştır (Scarborough, 2014: 4).

Girişimci, yaşadığı çevredeki fırsatları gören, anlayan, harekete geçen kişidir. Yakaladığı fırsatları işe dönüştüren, etrafındaki kaynakları ve iş gücünü en verimli şekilde kullanan, yenilik ve yaratıcılık yapabilen kişidir. Aynı zamanda tüm girişim sürecinde ki ürün girdi ve çıktılarını denetleyen, piyasayı gözlemleyen, kendisine sermaye sağlayan yatırım ortaklarının çıkarlarını gözetken kişidir. Bunun yanında tüm risk ve belirsizliklerle beraber sorumluluk alarak kar elde etmek için tüm üretim faktörlerini en etkili şekilde kullanarak, tüm faaliyeti yöneten ve yönlendiren kişi olarak tanımlayabiliriz.

Girişimci kişilik özelliklerine sahip bireylerin girişimci olacağını ya da olamayacağını söyleyerek bir yargıda bulunmak zordur. Ancak başarılı olmak isteyen girişimcilerin bu özellikleri kazanması veya geliştirmesine gerek duyulduğundan girişimci kişilik özelliklerini ortaya koyma çabaları devam etmektedir (Eser, 2016: 12).

Yapılan çalışmalar incelendiğinde bir girişimcinin sahip olduğu özellikler; kararlılık, azim, hayallerini gerçekleştirme, yenilik, yaratıcılık, riski üstlenme, belirsizlik toleransı, başarı gerek-

sinimi, bağımsızlık arzusu, bireysel özgüven, kontrolü elinde tutma, kendi işinin patronu olma, liderlik ve yönetim becerisi, agresif rekabet etme, insani ilişkiler, zamanı iyi kullanma, proaktiflik, fırsatları değerlendirme, planlama, hataları kabul etme, duygusal zeka, esneklik, içsel motivasyon sahibi olma, misyon ve vizyon sahibi olma, problem çözme becerisi, sorumluluk alma, yüksek enerji, inisiyatif alma, dürüstlük ve güvenilirlik, merak, çok yönlü olma ve yaptığı işe odaklanma olarak sıralayabiliriz.

2.3 Girişimcilik Niyeti

Girişimcilik niyeti, bir bireyin etrafındaki potansiyeli fark ederek, diğer kariyer alternatifleri yerine girişimciliği seçmesidir. Girişimcilik niyeti, girişimci fikirlerle, bu fikirlerin uygulanması durumunda ortaya çıkabilecek sonuçlar arasındaki karmaşık ilişkileri yönlendiren süreç odaklı zihinsel bir yönelimdir (Boyd ve Vozikis, 1994: 64)

Bireylerin girişimci kişilik özellikleri onların girişimcilik niyetlerini önemli ölçüde etkilemektedir. Literatüre baktığımızda girişimcilik niyetini etkileyen girişimci kişilik özellikleri arasındaki bağlantıyı açıklamaya yönelik üç ana model kullanılmaktadır. Bu modeller, Shapero ve Sokol'un (1982) "Girişimci Olay Modeli", Bird'ün (1988) "Girişimcilik Niyet Modeli" ve Ajzen'in (1991) "Planlanmış Davranış Modeli" olarak karşımıza çıkmaktadır (Bozkurt, 2014: 32).

Girişimci olay modelinde girişimcilik olayı, algılanabilen isteklilik ve uygulanabilirlik bireyin sosyo-kültürel çevresine bağlı olarak değişir. Bireyin yaşadığı ortamda; yenilik ve yaratıcılık, risk alma, bağımsızlık ve yeni girişimlere olanak tanındığı ölçüde birey girişimci olma kararı alabilir ve olanaklarını değerlendirebilir (Şimşek, 2018: 38). Algılanabilen isteklilik durumu kişinin aile, arkadaş, çalıştığı ortam ve almış olduğu eğitime bağlı olarak ortaya çıkar, algılanabilen uygulanabilirlik durumu ise kişinin ihtiyaç duyacağı mali destek ve ortak alma gereksinimine bağlıdır (Doğan, 2013: 53).

"Girişimci niyet modeli" ise Bird tarafından 1988'de geliştirilmiştir. Bird'e göre girişimci niyet modelinde girişimcilik niyetini etkileyen unsurlar, bireysel, kavramsal, fikirsal ve sezgiseldir. Bireysel unsurlar, kişilik özellikleri, kişinin geçmişi ve kişinin sahip olduğu yeteneklerdir. Kavramsal unsurlar, kişinin bilinci, devlet politikaları ve içinde bulunulan piyasanın yapısıdır. Fikirsal unsurlar ise, bireyin düşünceleri, tespitleri ve hedefleri olarak karşımıza çıkar. Sezgisel unsurlara bakıldığında, girişimcinin sahip olduğu vizyon ve misyon ile karşılaşırız (Şeşen vd. 2014: 94). Girişimci niyet modeline göre, bireyin kendi kişisel (örneğin, kişinin özgeçmişi, kişiliği ve yetenekleri) ve sosyal (örneğin; kişinin sosyo- kültürel, politik ve ekonomik çevresinin durumu) durumunu hesaplayarak analiz etmesi sonucunda ortaya çıkmakta ve girişimcilik niyeti zaman içerisinde girişimsel faaliyetlere dönüşmektedir (Shook vd, 2003: 384).

"Planlanmış davranış modeli", Ajzen tarafından geliştirilmiştir. Modele göre; üç esas durum bireyde davranışsal bakımdan bir niyetlilik meydana getirmektedir. Bu esas durumlar, "davranışa karşı tutum", "sübjektif norm" ve "algılanan davranışsal kontrol" dür. Planlanmış davranış modelinde, davranışa karşı tutum, bireyin, söz konusu davranışı gerçekleştirmesinin sonuçlarını olumlu veya olumsuz olarak değerlendirmesinin derecesi ile kavramsallaştırılmıştır. Sübjektif norm ise, bir davranışın gerçekleştirilmesinde kişinin hayatlarındaki önemli insanların kimler olduğu ve onların bu davranışla ilgili ne düşündükleri önem arz etmektedir (Krueger vd. 2000: 417). Bu doğrultuda sübjektif norm "belli bir davranışı yapmak ya da yapmamak için algılanan sosyal baskı" şeklinde tanımlanmaktadır (Kaşmer Şahin, 2015. 52). Arjen'in algılanan davra-

nışsal kontrol olarak adlandırdığı model ise, girişimcilik niyetini ölçen bazı çalışmalarda uygulanabilirlik - yapılabirlik ölçütü olarak anılmaktadır (Krueger vd. 2000: 412).

Girişimcilik niyeti, kişinin sahip olduğu girişimci kişilik özelliklerinin bir araya gelmesiyle, fıkirden eyleme dönüşür. Kişinin risk alabilme becerisi, bağımsızlık arzusu, kontrol odaklı olması, azim ve kararlılığı girişimcilik niyetine etki eder. Özellikle bulunduğu ortamdaki kaynakları en elverişli şekilde kullanarak kendi işinin patronu olabilme arzusu bu eğilimi arttırır. Sahip olduğu liderlik vasıfları, kendi vizyon ve misyonunu yaratabilme becerisi, yenilikçi ve yaratıcı olabilme kapasitesinin varlığı girişimcilik niyetini şekillendiren en önemli özelliklerdendir. Tüm bu açıklamalar ışığında, girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik niyetini ne denli etkilediği, fikrin eyleme dönüşme aşamasında kişilik özelliklerinin ne kadar önemli olduğu karşımıza çıkmaktadır.

3.ARAŞTIRMA

3.1 Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada İstanbul Üniversitesi İşletme Bölümü öğrencilerinin, kişilik özelliklerinin girişimcilik niyetlerine olan etkisini saptamak amaçlanmıştır. Aynı zamanda öğrencilerin sosyodemografik özelliklerinin girişimcilik niyetleriyle ne düzeyde bir ilişkisinin olduğunu belirlemeyi hedeflemiştir.

Girişimci kişilik özelliklerinin, girişimcilik niyetine etkisinin araştırıldığı bu tez çalışmasında; girişimcilik niyeti olan kişilerden bazılarının neden girişimci olamadığı, hangi özelliklerin girişimcilik niyetine sahip kişileri risk alarak başarılı bir girişimci yaptığı ya da girişimci olmak için tüm özelliklere sahipken girişimci olma niyetini neden taşımadığı araştırılmıştır.

3.2 Araştırmanın Kapsamı ve Örneklem

Girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik niyetine etkisinin tespit edilmesine yönelik üniversite öğrencileri üzerine yapılan bu araştırma, İstanbul Üniversitesinin İşletme anabilim dalında eğitim gören üniversite öğrencilerini kapsamaktadır.

Araştırmada kullanılan anket formunun Basit Rassal Örneklem tekniğiyle tasarlanan yaklaşık 400 birimlik bir örneklem uygulanması planlanmıştır. Çalışmanın ana amaçlarından bir tanesi devlet üniversitesinde öğrenim alan öğrencilerin girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik niyetlerine etkisini incelemek olduğundan ana kütledeki her birime örneklem seçilme imkânı tanınmış ve anket formu rasgele seçilen öğrencilerden oluşmuştur. Veriler yüz yüze anket uygulaması yöntemiyle toplanmıştır.

3.3 Veri toplama araçları

Araştırmayı değerlendirebilmek için, öğrencilerin ‘‘Girişimcilik niyeti’’ ve ‘Girişimci kişilik özellikleri’’ ni belirlemeye yönelik ölçekler ile öğrencilerin kişisel bilgilerini belirlemeye yönelik demografik bilgi formu kullanılmıştır. Anket formunda toplam 55 soru bulunmaktadır.

3.4 Araştırmanın Analiz Yöntemi

Araştırmanın uygulama aşamasına, İstanbul Üniversitesi’nde öğrenim gören İşletme Bölümü Lisans öğrencileri dâhil edilmiştir.

Anket sonuçlarından elde edilen verilerin analiz edilmesi için SPSS 22.0 paket programı kullanılmıştır.

4. ARAŞTIRMA BULGULARI

4.1 Frekans Analizi

Araştırmada öğrencilerin sosyo-demografik verilerine ilişkin bulgular frekans tabloları ile verilmiş olup, öğrencilerin cinsiyeti, sınıfı, doğum yeri, girişimcilik eğitimi alma, ailesinde girişimci olma, girişimci olma düşüncesine sahip olma ve çalışma durumuna göre bilgiler belirtilmiştir.

Tablo1: Demografik Özelliklere İlişkin Frekans Analizi

		Frekans (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	194	49,1
	Kadın	201	50,9
	Toplam	395	100,0
Sınıf Düzeyi	1. sınıf	111	28,1
	2. sınıf	78	19,7
	3. sınıf	102	25,8
	4. sınıf	104	26,3
	Toplam	395	100,0
Doğum Yeri	Kasaba	25	6,3
	Köy	18	4,6
	Şehir	352	89,1
	Toplam	395	100,0
Girişimcilik Eğitimi Alma Durumu	Evet	113	28,6
	Hayır	282	71,4
	Toplam	395	100,0
Ailede Girişimci Olma Durumu	Evet	159	40,3
	Hayır	236	59,7
	Toplam	395	100,0
Girişimci Olmayı Düşünme Durumu	Evet	275	69,6
	Hayır	120	30,4
	Toplam	395	100,0
Çalışma Durumu	Evet	95	24,1
	Hayır	300	75,9
	Toplam	395	100,0

4.2 Faktör ve Güvenilirlik Analizi

“Girişimcilik Niyeti Ölçeği” faktör ve güvenilirlik analizi tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2: “Girişimcilik Niyeti Ölçeği” Faktör ve Güvenilirlik Analizi

	Faktör Yüğü	Varyans	Cronbach's Alpha	n
Soru 1	0,812	76,828	0,939	6
Soru 2	0,863			
Soru 3	0,894			
Soru 4	0,916			
Soru 5	0,859			
Soru 6	0,911			
KMO=0,908 p=0,000				

“Girişimcilik Niyeti Ölçeği” faktör ve güvenilirlik analizine baktığımızda 6 sorudan oluşan ölçek tek boyutta saptanmış olup, 0,939 Cronbach’s Alpha Güvenilirlik katsayısına sahip bulunmuştur.

“Girişimci Kişilik Özellikleri Ölçeği” faktör ve güvenilirlik analizi tablo 3’te gösterilmektedir.

Tablo 3: ‘Girişimci Kişilik Özellikleri Ölçeği’ Faktör Ve Güvenilirlik Analizi

Faktörler	Ölçek Maddeleri	Faktör Yükleri	Varyans Oranı	Cronbach's Alpha	n
Yenilikçilik	Soru 26	0,788	14,426	0,921	10
	Soru 27	0,764			
	Soru 29	0,711			
	Soru 28	0,676			
	Soru 30	0,665			
	Soru 31	0,517			
	Soru 23	0,505			
	Soru 35	0,483			
	Soru 36	0,457			
	Soru 34	0,455			
Başarma İhtiyacı	Soru 10	0,786	26,690	0,903	7
	Soru 7	0,767			
	Soru 9	0,762			
	Soru 8	0,701			
	Soru 12	0,644			
	Soru 11	0,575			
	Soru 22	0,449			
Risk Alma	Soru 14	0,828	37,061	0,884	6
	Soru 15	0,820			
	Soru 16	0,786			
	Soru 13	0,732			
	Soru 17	0,538			
	Soru 18	0,695			
Bağımsızlık Arzusu	Soru 41	0,678	47,250	0,876	9
	Soru 40	0,639			
	Soru 42	0,627			
	Soru 38	0,626			
	Soru 39	0,608			
	Soru 37	0,507			
	Soru 32	0,494			
	Soru 33	0,440			
	Soru 1	0,428			
İçsel Kontrol Odağı	Soru 20	0,691	53,927	0,752	5
	Soru 19	0,679			
	Soru 25	0,672			
	Soru 24	0,541			
	Soru 21	0,538			
Belirsizliğe Karşı Tolerans	Soru 5	0,808	59,785	0,759	4
	Soru 4	0,727			
	Soru 6	0,709			
	Soru 3	0,596			
Kendine Güven	Soru 2	0,833	63,043	0,785	1

KMO=0,949 p=0,000 Genel Cronbach's Alpa=944

Faktör analizi sonuçlarına göre Girişimci Kişilik Özellikleri ölçeği; yenilikçilik, risk alma, başarıma ihtiyacı, bağımsızlık arzusu, içsel kontrol odağı, belirsizliğe karşı tolerans ve kendine güven olmak üzere 7 farklı alt boyuttan oluşmaktadır.

Ölçeğin 7 alt boyutuna uygulanan Güvenilirlik analizi sonucu yenilikçilik (0,921), Başarıma ihtiyacı (0,903), Risk alma (0,884), Bağımsızlık arzusu (0,876), İçsel kontrol odağı (0,752), Belirsizliğe karşı tolerans (0,759), ve Kendine güven boyutu (0,785) Cronbach's Alpha Güvenilirlik katsayısına sahip bulunmuştur. Bu sonuçlara göre ölçek alt boyutları da oldukça güvenilirdir. Aynı zamanda ölçeğin toplam 42 maddesi için güvenilirlik katsayısı 0,944 bulunmuştur.

4.3 Ölçek Alt Boyutları Bağımsız Grup T Testleri Ve Anova Analizleri

Genel girişimcilik özellikleri ile cinsiyet, girişimcilik eğitimi alma, ailesinde girişimci olma, girişimci olma düşüncesine sahip olma, çalışma durumu, sınıf düzeyi ve doğum yeri arasında anlamlı bir fark olup olmadığına bakmak için T testi yapılmıştır.

Tablo 4: Genel Girişimcilik Kişilik Özelliklerinin Cinsiyete Göre T Testi

Boyut	Cinsiyet	N	Mean	SS	F	Sig
Genel Girişimcilik Özellikleri	Kadın	201	147,1542	22,19214	3,681	0,404
	Erkek	194	149,2474	27,36759		

Kadın ve erkek öğrencilerin T testi sonuçlarına göre $p:0,404 > 0,05$ olduğundan 2 grup arasında genel girişimcilik kişilik özellikleri açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 5: Genel Girişimcilik Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğitimi Alma Durumuna Göre T Testi

Boyut	Eğitim alma	N	Mean	SS	F	Sig
Genel Girişimcilik Özellikleri	Evet	113	153,5044	23,58765	0,442	0,007
	Hayır	282	146,0496	25,07549		

Eğitim alan öğrencilerin T testi sonuçlarına göre $p:0,007 < 0,05$ olduğundan 2 grup arasında genel girişimcilik kişilik özellikleri açısından anlamlı bir fark bulunmuştur.

Tablo 6: Genel Girişimcilik Kişilik Özelliklerinin Ailede Girişimci Olma Durumuna Göre T Testi

Boyut	Aile	N	Mean	SS	F	Sig
Genel Girişimcilik Özellikleri	Evet	159	153,283	22,89274	2,571	0,001
	Hayır	236	144,7458	25,57898		

Ailesinde girişimci olan ve olmayan öğrencilerin T testi sonuçlarına göre $p:0,001 < 0,05$ olduğundan 2 grup arasında genel girişimcilik kişilik özellikleri açısından anlamlı bir fark bulunmuştur.

Tablo 7: Genel Girişimcilik Kişilik Özelliklerinin Girişimci Olma Düşüncesine Göre T Testi

Boyut	Düşünce	N	Mean	SS	F	Sig
Genel Girişimcilik Özellikleri	Evet	275	151,96	25,61809	2,129	0
	Hayır	120	139,525	20,64993		

Girişimci düşünceye sahip öğrenciler ile girişimci düşünceye sahip olmayan öğrencilerin T testi sonuçlarına göre $p:0,00 < 0,05$ olduğundan 2 grup arasında genel girişimcilik kişilik özellikleri açısından anlamlı bir fark bulunmuştur.

Tablo 8: Genel Girişimcilik Kişilik Özelliklerinin Çalışma Durumuna Göre T Testi

Boyut	Çalışma	N	Mean	SS	F	Sig
Genel Girişimcilik Özellikleri	Evet	95	150,8	28,46932	1,618	0,239
	Hayır	300	147,3533	23,59359		

Çalışan öğrenciler ile çalışmayan öğrencilerin T testi sonuçlarına göre $p:0,239 > 0,05$ olduğundan 2 grup arasında genel girişimcilik kişilik özellikleri açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 9: Genel Girişimcilik Kişilik Özelliklerinin Sınıf Düzeyine Göre Anova Analizi

Bu tabloda yer alan p değeri (Sig.) $0,673 > 0,05$ olduğu için öğrencilerin sınıf grupları arasında genel girişimcilik kişilik özellikleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

Boyut	Sınıf	N	Mean	SS	F	Sig
Girişimci kişilik özellikleri	1.sınıf	111	147,2703	27,08906	0,513	0,673
	2. sınıf	77	148,4286	24,93488		
	3. sınıf	103	146,5728	24,9264		
	4. sınıf	104	150,5673	22,29143		
	Total	395	148,1823	24,85924		

girişimcilik
liklerin
bir farklılık

Tablo 10: Genel Girişimcilik Kişilik Özelliklerinin Doğum Yerine Göre Anova Analizi

Boyut	Doğum yeri	N	Mean	SS	F	Sig
Genel Girişimcilik Özellikleri	Şehir	352	148,3011	23,73489	1,873	0,155
	Kasaba	25	153,36	29,37385		
	Köy	18	138,6667	36,57225		
Total		395	148,1823	24,85924		

Bu tabloda yer alan p değeri (Sig.) $0,155 > 0,05$ olduğu için öğrencilerin doğum yerleri ile genel girişimcilik kişilik özellikleri açısından anlamlı bir fark yoktur.

Girişimcilik niyeti ile cinsiyet, girişimcilik eğitimi alma, ailesinde girişimci olma, girişimci olma düşüncesine sahip olma, çalışma durumu, sınıf düzeyi ve doğum yeri arasında anlamlı bir fark olup olmadığına bakmak için T testi yapılmıştır.

Tablo 11: Kadın ve erkek öğrencilerin girişimcilik niyeti T testi sonucu

Boyut	Cinsiyet	N	Mean	SS	F	Sig
Girişimcilik Niyeti	Kadın	201	18,0896	5,92131	0,399	0
	Erkek	194	20,7784	6,16923		

Kadın ve erkek öğrencilerin T testi sonuçlarına göre $p:0,00 < 0,05$ olduğundan 2 grup arasında girişimcilik niyeti açısından anlamlı bir fark bulunmuştur.

Tablo 12: Girişimcilik Eğitimi Alan Ve Almayan Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti T Testi Sonucu

Boyut	Eğitim alma	N	Mean	SS	F	Sig
Girişimcilik Niyeti	Evet	113	20,9735	6,25708	0,06	0,001
	Hayır	282	18,7837	6,05426		

Girişimcilik eğitimi alan ve almayan 2 grup öğrenciye uygulanan bağımsız grup T testi sonucuna göre $p:0,01 < 0,05$ olduğundan girişimcilik eğitimi alan öğrencilerin girişimcilik niyeti, girişimcilik eğitimi almayan öğrencilere göre daha yüksektir.

Tablo 13: Ailesinde Girişimci Olan Ve Olmayan Öğrencilerin Girişimcilik Niyeti T Testi Sonucu

Boyut	Aile	N	Mean	SS	F	Sig
Girişimcilik Niyeti	Evet	159	21,2264	5,74228	1,424	0
	Hayır	236	18,1864	6,18295		

Yapılan T testi sonucuna göre $p:0,00 < 0,05$ olduğundan ailesinde girişimci olan öğrencilerin girişimcilik niyetleri, ailesinde girişimci olmayan öğrencilerin girişimcilik niyetlerine göre daha yüksektir.

Tablo 14: Girişimci Düşünce Durumuna Göre Girişimcilik Niyeti T Testi

Boyut	Girişimci düşünce	N	Mean	SS	F	Sig
Girişimcilik Niyeti	Evet	275	21,3564	5,51675	0,004	0
	Hayır	120	14,95	5,26898		

Yapılan T testi sonucuna göre $p:0,00 < 0,05$ olduğundan girişimci olma düşüncesine sahip olan öğrencilerin girişimcilik niyetleri, girişimci olma düşüncesine sahip olmayan öğrencilerin girişimcilik niyetlerine göre daha yüksektir.

Tablo 15: Çalışma Durumuna Göre Girişimcilik Niyeti T Testi

Boyut	Çalışma	N	Mean	SS	F	Sig
Girişimcilik Niyeti	Evet	95	19,8947	7,04767	7,381	0,382
	Hayır	300	19,2567	5,89008		

Çalışan öğrenciler ile çalışmayan öğrencilerin T testi sonuçlarına göre $p:0,382 > 0,05$ olduğundan 2 grup arasında girişimcilik niyeti açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 16: Girişimcilik Niyetinin Sınıf Düzeyine Göre Anova Analizi

Boyut	Sınıf	N	Mean	SS	F	Sig
Girişimcilik niyeti	1.sınıf	111	19,7027	6,19618	0,123	0,946
	2. sınıf	77	19,2468	6,10685		
	3. sınıf	103	19,2524	6,38429		
	4. sınıf	104	19,375	6,10775		
Total		395	19,4101	6,18488		

Bu tabloda yer alan p değeri (Sig.) 0,946 > 0,05 olduğu için sınıf grupları arasında girişimcilik niyeti açısından bir farklılık yoktur.

Tablo 17: Girişimcilik Niyetinin Doğum Yerine Göre Anova Analizi

Boyut	Doğum yeri	N	Mean	SS	F	Sig
Girişimcilik niyeti	Şehir	352	19,4744	6,07263	0,186	0,830
	Kasaba	25	18,76	7,76359		
	Köy	18	19,0556	6,26355		
Total		395	19,4101	6,18488		

Tabloda yer alan p değeri (Sig.) 0,830 > 0,05 olduğu için öğrencilerin doğum yerleri ile girişimcilik niyeti açısından bir farklılık yoktur.

4.4 Regresyon Analizi

Girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik niyeti üzerindeki etkisine yönelik basit doğrusal regresyon analizi sonuçları tablo 18’de gösterilmektedir.

Tablo 18: Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken	Standartlaştırılmamış Katsayılar		Standartlaştırılmış Katsayılar	T	p
		B	Std Hata	Beta		
Girişimci Kişilik Özellikleri	(Sabit Sayı)	107,994	3,54		30,509	0
	Girişimcilik Niyeti	2,07	0,174	0,515	11,914	0
R ² =0,265 F=141,954 p=0,000						
Yenilikçilik	(Sabit Sayı)	28,183	1,223		23,051	0
	Girişimcilik Niyeti	0,521	0,06	0,401	8,683	0
R ² =0,159 F=75,388 p=0,000						
Başarma İhtiyacı	(Sabit Sayı)	20,974	0,903		23,233	0
	Girişimcilik Niyeti	0,351	0,044	0,371	7,922	0
R ² =0,138 F=62,762 p=0,000						
Risk Alma	(Sabit Sayı)	12,278	0,756		16,236	0
	Girişimcilik Niyeti	0,382	0,037	0,461	10,297	0
R ² =0,212 F=106,029 p=0,000						
Bağımsızlık Arzu-su	(Sabit Sayı)	18,58	0,879		21,138	0
	Girişimcilik Niyeti	0,543	0,043	0,536	12,579	0
R ² =0,287 F=158,232 p=0,000						
İçsel Kontrol Odağı	(Sabit Sayı)	14,191	0,629		22,566	0
	Girişimcilik Niyeti	0,146	0,031	0,232	4,721	0
R=0,054 F=22,288 p=0,000						
Belirsizliğe Karşı Tolerans	(Sabit Sayı)	8,81	0,6		14,677	0
	Girişimcilik	0,047	0,029	0,08	1,598	0,111

	Niyeti					
R ² =0,006 F=2,553 p=0,000						
Kendine Güven	(Sabit Sayı)	2,607	0,175		14,912	0
	Girişimcilik Niyeti	0,01	0,009	0,058	1,143	0,254

R²=0,003 F=1,306 p=0,000

Yapılan regresyon analizi sonuçlarına göre; girişimci kişilik özellikleri değişkeni ve alt boyutlarının girişimcilik niyetine etkisinin ölçülmesi amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda tüm regresyon analizlerinde model anlamlı bulunmuştur.

Girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik niyeti üzerindeki açıklayıcılığı orta seviyededir (0,515),

Yenilikçiliğin girişimcilik niyeti üzerindeki açıklayıcılığı düşük seviyededir (0,401),

Başarma ihtiyacının girişimcilik niyeti üzerindeki açıklayıcılığı düşük seviyededir (0,371),

Risk almanın girişimcilik niyeti üzerindeki açıklayıcılığı orta seviyededir (0,461),

Bağımsızlık ihtiyacının girişimcilik niyeti üzerindeki açıklayıcılığı orta seviyededir (0,536),

İçsel kontrol odağının girişimcilik niyeti üzerindeki açıklayıcılığı düşük seviyededir (0,232),

Belirsizliğe karşı toleransın girişimcilik niyeti üzerinde anlamlı bir açıklayıcılığı bulunamamıştır (p: 0,001 < 0,111),

Kendine güvenin girişimcilik niyeti üzerinde anlamlı bir açıklayıcılığı bulunamamıştır (p: 0,001 < 0,254).

4.5 Korelasyon Analizi

Girişimci kişilik özellikleri ve onun alt boyutları ile girişimcilik niyeti arasındaki ilişkiyi saptamak için gerçekleştirilen korelasyon (brivate corelation) analiz sonuçları tablo 19’ da gösterilmektedir:

Tablo 19: Korelasyon Analizi Sonuçları

		Girişimcilik niyeti	Yenilikçilik	Başarma ihtiyacı	Risk alma	Bağımsızlık arzusu	İçsel kontrol odağı	Belirsizliğe karşı tolerans	Kendine güven
Girişimcilik niyeti	Pearson Korelasyonu	1							
Yenilikçilik	Pearson Korelasyonu	,401**	1						
Başarma ihtiyacı	Pearson Korelasyonu	,371**	,756**	1					
Risk alma	Pearson Korelasyonu	,461**	,525**	,427**	1				
Bağımsızlık arzusu	Pearson Korelasyonu	,536**	,750**	,634**	,579**	1			
İçsel Kontrol Odağı	Pearson Korelasyonu	,232**	,577**	,495**	,367**	,538**	1		
Belirsizliğe Karşı Tolerans	Pearson Korelasyonu	0,08	-,131**	-,259**	,149**	-0,085	0,005	1	
Kendine Güven	Pearson Korelasyonu	0,058	0,066	0,031	,156**	0,06	0,073	,337**	1

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

b. Listwise N=395

Korelasyon analizi sonuçları;

Girişimcilik niyeti ile içsel kontrol odağı, belirsizliğe karşı tolerans, ve kendine güven arasında, başarma ihtiyacı ile kendine güven arasında, risk alma ile belirsizliğe karşı tolerans ve ken-

dine güven arasında, bağımsızlık arzusu ile kendine güven arasında, içsel kontrol odağı ile belirsizliğe karşı tolerans ve kendine güven arasında pozitif yönlü ve zayıf şiddette bir ilişki vardır.

Girişimcilik niyeti ile yenilikçilik, başarıma ihtiyacı ve risk alma arasında, başarıma ihtiyacı ile risk alma arasında, risk alma ile içsel kontrol odağı arasında, belirsizliğe karşı tolerans ile kendine güven arasında pozitif yönlü ve orta şiddette bir ilişki vardır.

Girişimcilik niyeti ile bağımsızlık arzusu arasında, yenilikçilik ile başarıma ihtiyacı, risk alma, bağımsızlık arzusu ve içsel kontrol odağı arasında, başarıma ihtiyacı ile bağımsızlık arzusu arasında, risk alma ile bağımsızlık arzusu arasında, bağımsızlık arzusu ile içsel kontrol odağı arasında pozitif yönlü ve yüksek şiddette bir ilişki vardır.

Yenilikçilik ile belirsizliğe karşı tolerans ve kendine güven arasında, başarıma ihtiyacı ile belirsizliğe karşı tolerans arasında, bağımsızlık arzusu ile belirsizliğe karşı tolerans arasında negatif yönlü ve zayıf şiddette bir ilişki vardır.

5. Sonuç ve Öneriler

Girişimci kişilik özelliklerinin, girişimcilik niyetini etkilediği yapılan araştırma sonucu ortaya çıkmıştır. Bu çalışma, ülkelerin önemli bir değeri olan girişimcileri tanımak, anlamak, girişimcilik niyeti taşıyan bireylere yol göstermek ve farkındalıklarını arttırmak üzere yapılmıştır.

Analiz sonuçları aşağıdaki gibidir;

Kadın öğrencilerin girişimcilik niyetleri, erkek öğrencilere göre daha yüksektir. Bunun sebebi, kadınların iş yaşamında yükselme sorunları yaşamaları ve bu sebeple kendi işlerinin sahibi olma isteği olabilir.

Girişimcilik eğitimi alan öğrencilerin, girişimcilik eğitimi almayan öğrencilere oranla girişimcilik niyetleri daha yüksektir. Bunun sebebi, eğitim alan öğrencilerin girişimciliği tanımaları, girişimciliğin avantaj ve dezavantajlarını daha iyi bilmeleri olabilir.

Ailesinde girişimci olan öğrencilerin, ailesinde girişimci olmayan öğrencilere istinaden girişimcilik niyetleri daha yüksektir. Bunun sebebi, ailesinde girişimci olanların riskleri daha iyi anlamaları ve aileleri tarafından desteklenmeleri olabilir.

Girişimci olma düşüncesine sahip olan öğrencilerin, girişimci olma düşüncesine sahip olmayan öğrencilere göre girişimcilik niyetleri daha yüksektir. Bunun sebebi, girişimci düşünceye sahip olan öğrencilerin, girişimcilik konusunda araştırma yapmış olmaları ya da yenilik ve yaratıcılığa daha fazla önem verdikleri için, iş fikirlerini hayata geçirme isteği olabilir.

Girişimcilik eğitimi alan öğrenciler ile almayan öğrenciler arasında genel girişimcilik kişilik özellikleri açısından anlamlı bir fark bulunmuştur. Bunun sebebi, eğitim alan öğrencilerin ders içerisinde, genel girişimcilik kişilik özelliklerini tanıması ve bu konuda kendilerini geliştirmeleri olabilir.

Ailesinde girişimci olan öğrenciler ile ailesinde girişimci olmayan öğrenciler arasında genel girişimcilik kişilik özellikleri açısından anlamlı bir fark bulunmuştur. Bunun nedeni, girişimci ailelerinin girişimci kişilik özelliklerine sahip olup, çocuklarının kişisel gelişimlerini bu yönde tamamlamaları için yol gösterici olmaları olabilir.

Girişimci düşünceye sahip öğrenciler ile girişimci düşünceye sahip olmayan öğrenciler arasında genel girişimcilik kişilik özellikleri açısından anlamlı bir fark bulunmuştur. Bunun sebebi, girişimci olma düşüncesine sahip olan öğrencilerin, girişimci olma düşüncesine sahip olmayan öğrencilere göre daha fazla genel girişimci kişilik özellikleri taşıması olabilir.

Öğrencilerin girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik niyetine etkisi vardır. Bunun sebebi, girişimci kişilik özellikleri taşıyan öğrencilerin, yenilikçilik ve yaratıcılık, başarıma ihtiyacı, risk alma, bağımsızlık arzusu ve içsel kontrol odağı özelliklerinin daha yüksek olması olabilir.

Sonuçlara göre; girişimci kişilik özellikleri alt boyutları olan yenilikçilik, başarıma ihtiyacı, risk alma, bağımsızlık arzusu, içsel kontrol odağı, belirsizliğe karşı tolerans ve kendine güven arttıkça girişimcilik niyeti de artmaktadır.

Elde edilen analiz sonuçlarına istinaden uygulamaya yönelik bazı öneriler aşağıda sıralanmıştır;

Ankete katılan 395 öğrenciden sadece 159'nun girişimcilik eğitimi aldığı tespit edilmiştir. Girişimcilik eğitimi alanların girişimcilik niyetlerinin daha yüksek olduğunun tespit edilmesine istinaden, üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğitimlerine ağırlık verilmesi gerekmektedir.

Geleceğin potansiyel girişimcileri olan üniversite öğrencileri için seminerler düzenlenmeli ve seminer verecek kişilerin başarılı girişimcilerden seçilmeleri sağlanmalıdır.

Öğrencilerin kişisel özelliklerini geliştirmek için kişisel gelişim metotları dersleri verilebilir. Örneğin; ikna teknikleri, zamanı iyi yönetme, risk değerlendirme teknikleri vb.

KAYNAKLAR

- Boyd, N. G. and Vozikis, G. S. (1994), "The Influence of Self-Efficacy on The Deelopment of Entrepreneurial Intentions and Action", *Entrepreneurship Theory And Practice*, 18.
- Bozkurt, Ö. (2014), "Planlanmış Davranış Teorisi Çerçevesinde Öğrencilerin Girişimci Olma Niyetlerinin İncelenmesi", *Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi* 1: 3.
- Churchill, N. C. (1992), *Research Issuess in Entrepreneurship*, In Sexton, D.L.; Kasarda, J.D., eds., *The State of The art of Entrepreneurship*, PWS-Kent, Boston, MA.
- Doğan, N. (2013), "Türkiye’de Girişimcilik Eğilimi: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma", *İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, İstanbul.
- Eser, G. (2016), *Girişimcilik ve Fırsat Tanımlama*, Beta Yayınları, İstanbul.
- Hisrich, R. ve Peters, M. (2002), *Entrepreneurship*, McGraw-Hill Higher Education, Boston.
- Işık, N., Göktaş, D. ve Kılınç, E. C. (2011), "İktisadi Büyümede Girişimciliğin Rolü", *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi* 6:1, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi.
- Kaşmer Şahin, T. (2015), "Kültürün Girişimcilik Niyeti Üzerine Etkileri: Bulgaristan Türkleri ve Türkiye’deki Bulgaristan Göçmenleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma", *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı*.
- Kruger, N. F., Reilly, M. D. Ve Carsrud, A. L. vd., (2000). "Competing Models of Entrepreneurial Intentions". *Journal of Business Venturing*, 15. 5.
- Özdevecioğlu, M. ve Karaca, M. (2015), *Girişimcilik, Girişimci Kişilik, Kavram ve Uygulama*, Eğitim Kitabevi, Konya.

- Scarborough, N. M. (2014), Girişimciliğin ve Küçük İşletme Yönetiminin Temelleri, Nobel Yayınevi, Ankara.
- Serinkan, C. ve Arat, G. (2013), İşletmelerde Örgütsel Değişim ve İç Girişimcilik, Beta Yayınları, İstanbul.
- Shook, C. L., Priem, R. L. ve Mcgee, J. E. (2003). "Venture Creation and The Enterprising Individual: A Review and Synthesis". Journal of Management, 29: 3.
- Şeşen, H., Soran, S. ve Caymaz, E. (2014), "Toplumsal Kültürün Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Niyetine Etkisi: Sosyal Ağ Kullanımının Aracılık Rolü", Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 41: 2.
- Tosunoğlu, T. (2003), "Girişimcilik ve Türkiye'nin Ekonomik Gelişme Sürecinde Girişimciliğin Yeri", Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.